

Tea MARINOVIĆ
HR-20260 Korčula
tea.marinovic@st.t-com.hr

UDK: 061.2
Stručnirad
Professionalpaper
Primljeno: 2. listopada 2020.

GLAZBA HRVATSKOG SOKOLA KORČULA

SAŽETAK

Hrvatski sokol 1928. godine kupio je glazbala u Milanu na temelju zadužnice Jakova Depola na 10.000 dinara. U prosincu 1929. godine zabranjen je rad Hrvatskog sokola, koji prodaje glazbala i ostali inventar u vrijednosti 34.435 dinara vjerovnicima i na taj način podmiruje njihova potraživanja. Jakovu Depolu isplaćena je polovica zadužnice, pa tuži Franu Marinovića kao jamca za preostali dug. Odlukom suda 1934. godine Frano Marinović je oslobođen duga.

KLJUČNE RIJEČI: Hrvatski sokol, Korčula, nabavka glazbala 1928., zadužnica Jakova Depola, prodaja glazbala, otplata duga, sudski spor, raspuštanje Hrvatskog sokola 1929.

Uvod

Pod krilaticom: „U desnici snaga, u srcu odvažnost, u mislima domovina“ Čeh iz Praga Miroslav Tyrša osnovao je društvo Sokol 1862. godine. U Zagrebu je Sokol osnovan 1874. godine pod imenom Hrvatski sokol. Početkom travnja 1905. godine u Korčuli je osnovan Hrvatski sokol. Privremeno je obustavljen rad u toku Prvog svjetskog rata i Prve talijanske okupacije (1914.-1921.) Kao četvrto društvo s hrvatskim narodnosnim obilježjem. Prvu upravu su činili načelnik općine dr. Roko Arneri, starješina, Niko Mlinari, podstarješina, odyjetnik Pero Cviličević, tajnik i Guro Sessa, rizničar. Bio je uključen i zastupnik u Carevinskom vijeću Josip Zaffron. U trenutku osnivanja društvo

je imalo sto članova. Osnivanje Sokola i stupanje u njegove redove nije bio poželjan čin u odnosu na rad u državnoj službi. Premda je općina Korčula bila u rukama narodnjaka od 1871. godine, Hrvatski sokol je imao problema zbog Kotarskog poglavarstva i sukoba s „tolomašima“ za dobivanje dozvola za nastupe. U Dalmaciji sokolska se koračnica pjevala: „Malena je Dalmacija, al je dika rodu svom!“ Korčulanski Sokol spadao je u najaktivnija društva. Osim društvene tjelevježbe za muškarce, žene, mladež i djecu organizirani su izleti, šetnje, druženja i zabave. Veliki godišnji ples organizirao se svake godine na kraju poklada. Prosvjetna sekcija organizirala je izložbe, odgojne sekcije, čitanje knjiga. korčulanski Sokol sudjelovao je na prvom Hrvatskom sve sokolskom sletu u Zagrebu 1906. godine. Najatraktivnija sekcija bila je Moreška, koja je nastupala u gradu i na putovanjima. Na drugom Hrvatskom sve sokolskom sletu u Zagrebu 1911. godine „batili“ su morešku u Hrvatskom narodnom kazalištu. Prilikom posvete i blagoslova zastave Hrvatskog sokola 1907. godine u Korčuli su se okupila sokolska društva iz cijele Dalmacije.

Najveći nedostatak svih društava s hrvatskim predznakom bilo je nepostojanje adekvatnog prostora pa su Hrvatska čitaonica, Hrvatski sokol, Korčulansko pjevačko društvo „Sveta Cecilija“ i Korčulanska općinska glazba sklopile 1905. godine ugovor s općinom Korčula o gradskom zemljишtu na kojem bi se gradio Hrvatski dom. Hrvatski dom bio je dovršen tek pred Prvi svjetski rat. Hrvatski sokol bio je aktivan do početka Prvog svjetskog rata. Prestao je s radom zbog rata i Prve talijanske aneksije. Obnovio je svoju aktivnost u travnju 1921. godine. Te iste godine mijenja naziv odbacujući „plemenski“ prefiks „hrvatski“ i postaje Sokolsko društvo Korčula. Zbog toga mnogi napuštaju članstvo u Sokolskom društvu kao što je to učinio Dinko Sarnečić.

U Zagrebu su prohrvatski sokolaši 1922. godine istupili iz Jugoslavenskog sokolskog saveza i djelovali su pod nazivom Hrvatski sokol, počeli su širiti mrežu istomišljenika i uspostavili su Hrvatski sokolski savez. Kraljevski par Karađorđevića pristao je doći u Zagreb na slet Hrvatskog sokola u kolovozu 1925. godine u sklopu velike proslave tisućgodišnjice hrvatskog kraljevstva. U Korčuli se u toku 1927. godine više mjeseci pripremalo organiziranje Hrvatskog sokola. Nakon tri godine postojanja, diktaturom kralja Aleksandra, zabranjen je rad Hrvatskog sokola kao i orlovske organizacije i dozvoljen je rad samo sokolskog pokreta koji je podržavao unitarističke ideje i bio režimska organizacija. Nakon smrti kralja Aleksandra Sokol gubi sve više na značaju.

Glazba Hrvatskog sokola

U vrijeme osnivanja 1905. godine društvo nije imalo svoju glazbu nego samo fanfare (šest glazbenika) koje je vodio Čeh Vaclav Vačkar inače kapelan Korčulanske općinske glazbe od 1906.- 1908. Pa je usko surađivao s Korčulanskim općinskom glazbom.

Prema dostupnim dokumentima 1928. godine Hrvatski sokol je uzeo zajam za kupnju glazbala u Milanu i tako formirao svoju glazbu.

Dokumenti pohranjeni u pismohrani Marinović, Korčula i u pismohrani Lovre Renca Stecca, Korčula, povezani daju cjeloviti prikaz događaja vezanih da glazbala Hrvatskog sokola u Korčuli. Hrvatski sokol u Korčuli ukinut je po sili zakona Šestosiječanskog diktaturom kralja Aleksandra. Iz tog razloga proizašli su problemi povrata novca za kupnju glazbala Hrvatskog sokola u Korčuli.

Prijepis dokumenta Zadužnica, pismohrana Lovre Renco Šteka

ZADUŽNICA

Svrhu Dinara 10.000 (Desethiljada), koju svotu danas pozajmljuje gosp. Jakov Depolo p. Anta, trgovac iz Korčule Upravi „Hrvatskog Sokola“ u Korčuli, u svrhu nabave glazbala iz Milana, uz sljedeće uvjete:

- 1.) *Rok za povratak pozajmljene svote utanačuje se za najdalje 3 mjeseca uz dobitak od 14% te uz garanciju potpisanih jamaca, kao solidarnih isplatioca i založnog prava na ista glazbala.*
- 2.) *Ako g. Jakovu Depolu ustrebaju novci odmah mu ih se moraju povratiti.*
- 3.) *Potpisani jamci odgovaraju pred Sudom u Korčuli u slučaju kakvog spora.*

P.P.P.

Korčula: 19.I.1929.

Za upravu H. S. Korčula

Starešina: Tvrdeić

PEČAT

Tajnik: A. Šteka

Jamci: P. Vlašić

Frano Marinović

Vieko Luić

Nikola Magaš

Dali 5000 Din, još ostaje 5.000 Din Tajnik A. Šteka (Dopisano na dnu stranice)

Korčula, dne 23/12/1929

Sastaše se s' jedne strane gg. Kosto Kalogjera i Petar Foretić pok. Vicka, članovi Hrvatskog Sokola u Korčuli, u zastupstvu istoga, a s druge strane gg. Vlašić Pavla, Tvrdeić Spuga Marka, Visković Jura, Gatti Rudolfa, Cviličević Dr. Petra, Luić Vicka, Podbovšek Josipa, Stecca Antuna svi iz Korčule, i Šale Antuna iz Žrnova, te za sebe, nasljednike i posjednike, u izvršenju zaključaka izvanredne glavne skupštine Hrvatskog Sokola u Korčuli 22/12 1929. sklopiše slijedeći:

Kupoprodajni Ugovor

- 1) *Hrvatski Sokol u Korčuli prodava gd. Vlašić Pavle, Tvrdeić Marku Spuga, Visković Juru, Gatti Rudolfu, Cviličević Dr. Petru, Luić Vicku, Podbovšek Jozipu, Stecci Antunu i Šale Antunu koji kupuju cijelu imovinu, koja se sastoji od slijedećih predmeta: 1 Flaut metalni; 1 Flaut drveni; 1 Clarinet Es drveni; 2 Clarineta B drvena; 2 Clarineta B metalna; 1 Clarinet Es alta metalni; 1 Clarinet B tenor metalni; 3 Carnette b; 1 Fligelhorn B; 1 Trombon tenor B; 1 Bass Fligelhorn B; 1 Eufonicen B; 1 genis Es; 2 Genisa; 1 Tromba Es; 1 Tromba; 1 Trombon B aceopi; 1 Trombom b accomp; 1 Bass F; 1 Bas B; 1 mali bubanj; 1 veliki bubanj; 1 Ciscelle; 1 štap za predvoditelja glazbe; te 7 (sedam) sokolskih odijela; jedan veliki ormar za držanje glazbala; jedan stol za učitelja glazbe; 4 komada leturina kao i sve partiture, što su pripadale Hrvatskoj Sokolskoj Glazbi.*
- 2) *Kupoprodajna cijena iznosi Dinara 34.435- (tridesetčetirihiljadacentiristotridesetpet), koji iznos Hrvatski Sokol u Korčuli izjavljuje da je primio od kupca time što oni izjavljuju da su podmirene njihove vjeresije koje imadu prava zaloga, u isto tolikom iznosu što je bio utvrđen na glavnoj izvanrednoj skupštini gori spomenutoj.*
- 3) *Prodavatelji u zastupstvu Hrvatskog Sokola, u ovaj čas predavaju sve gore spomenute predmete g. Marku Tvrdeić Spuga, koji ih prima ovlašten na to od ostalih vjerovnika.*
- 4) *Primaju izmjerečeno stranke sva prava i obveze po nazočnom ugovoru, te se odriču svakog prigovora protiv njegove valjanosti.*

*P.T.P.Konstantin Kalogjera pok. Jozipa
Petar Foretić pok. Vicka
Jozip Podbovšek,*

*Pavao Vlašić
Tvrdeić M. Spuga*

Ugovor potpisani i od Jakova Depola (Navedeno na dan ugovora)

Ugovor je ručno napisan crnom tintom i njegov tekst navodi da je zadnja izvanredna skupština Hrvatskog sokola održana 22. prosinca 1929. godine u Korčuli na kojem su donijete odluke da se cjelokupna imovina Hrvatskog sokola u iznosu od 34.435 dinara proda vjerovnicima koji izjavljuju da su na taj način podmirena njihova potraživanja. Vjerovnici odnosno kupci su: Pavle Vlašić, Marko Tvrdeić Spuga, Jure Visković, Rudolf Gatti, Dr. Petar Cviličević, Luić Vicko, Jozip Podbovšek Antun Stecca, svi iz Korčule i Antun Šale iz Žrnova. Zastupnici Hrvatskog sokola su Konstantin Kalogjera i Petar Foretić pok. Vicka.

Cjelokupna imovina Hrvatskog sokola u Korčuli navedena je u ugovor a to je 21 glazbeni instrument, štap za predvoditelja, 7 sokolskih odijela, jedan veliki ormar za držanje glazbala, 1 stol, 4 komada leturina i partitude.

Jakov Depolo pok. Antuna iz Korčule zadužnicom nazvanom „Korčula, 19.I.1929.“, što je u stvari bila obnova Ugovora o kreditu od 15. svibnja 1928. godine, kojim je dao u zajam Hrvatskom sokolu iznos od 10.000 sa 14% dobiti za nabavu glazbala uz garanciju Pavla Vlašić, trgovac, Frane Marinovića, posjednik, Luić Vicka, umirovljenik i Nikole Magaš, umirovljenik. Navedena zadužnica bila je u stvari obnova Ugovora o kreditu koji je sklopljen 15. svibnja 1928. godine.

Dio novca u visini 5.000 dinara vraćen je Jakovu Depolu, a drugi dio u iznosu od 5.000 dinara nije bio isplaćen jer je Hrvatski sokol bio od vlasti raspušten, pa on tuži jamce i solidarne platice za preostali novac. Iznos od 5.000 dinara bio je zatražen od Frane Marinovića 28.X.1933. i 6.XI.1934. godine. Slijedi sudska tužba 27.XI.1934. godine. U tužbi je navedeno da je vlast raspustila Hrvatski sokol u Korčuli.

Frano Marinović dao je vrlo opsežan odgovor na tužbu u 14 stavki. Istiće da dug ne potiče od 19.I.1929. već od dana 15.V.1928. i ne za 10.000 već 14.000 dinara. Prema izjavi blagajnika Luića, Depolu je u više navrata isplaćeno 17.000 dinara. Tražili su da Depolo predoči detaljan obračun. Žali se da je podigao tužbu samo protiv njega i Magaša a bila su četiri jamca. Glazbala su preuzeta od Depola, Tvrdeića i ostalih, a Frano Marinović nije o

tome obaviješten. Zbog produženja kredita odnosno obnove ugovora, koji je napisao, Frano Marinović je bio kažnjen od Suda. Na Ugovor od 23.XII.1929. Marko Tvrdeić je dodao ime Jakova Depola, jer je Jakov Depolo potpisao zaključke izvanredne skupštine od 22.XII.1929. godine. Marinović tvrdi da je tužitelj izjavio da njega i Magaša oslobođa solidarnosti isplate duga, jer ostali preuzimaju taj dug. Marinović i Magaš su odbili potpisati novu obveznicu. Usmena rasprava je održana 12.XII.1934. godine.

Jakov Depolo pok. Jakova (ne piše pok. Antuna) uputio je pismo Franu Marinoviću 31.XII.1934. godine kojim ga obavještava da ga bezuvjetno rješava obveze isplate glavnice od 5.000 dinara prema odluci Sreskog suda u Korčuli od 12.XII.1934. godine. Time je Frano Marinović kao jamac i solidarni dužnik bio oslobođen duga.

Iz navedenih sudske spisa se vidi da je Vicko Luić bio blagajnik Društva, predsjednik je bio Marko Tvrdeić Spuga, tajnik društva je bio Antun - Tonći Šteka, koji je u rodoljubnom zanosu svoje prezime Stecca pisao Šteka. Članovi su Pavao Vlašić, trgovac, i Nikola Magaš, umirovljenik.

Sokolski pokret treba sagledati s aspekta pojedinca i zajednice. Za pojedinca je to bila tjelovježba, jačanje tijela i zdravlja, podizanje osobne higijene, pismenosti, naobrazbe, širenje vidika i jačanje samosvijesti. Razvijali su radišnost, brigu pojedinca za zajednicu. Putovanja su omogućavala upoznavanje drugih ljudi i sredina, prijateljstva, kulturu drugih i osjećaj pripadnosti istom narodu. Ženama su pogotovo u manjim sredinama otvarali put javne tjelovježbe, druženja i ulaska u društvene tokove. Masovnost pokreta širila se nastupima u manjim mjestima tako da i oni poželete osnovati društvo. Društveno je jačala svijest o povezanosti, solidarnosti, služenju pojedinca zajednici i svom narodu, jačala domoljublje i hrvatsko narodno biće.

Frano Marinović je od mladosti učestvovao u Korčulanskoj općinskoj glazbi i u Hrvatskom sokolu kao glazbenik svirajući do kasnije dobi dobrovoljno, požrtvovno, rado i s puno ljubavi.

Priloženi dokumenti pismohrane Marinović i Lovre Renca Steccu, sina tajnika Hrvatskog sokola Antuna Stecce, koje je pohranio u Državni arhiv u Dubrovniku, ASC Korčula-Lastovo u Žrnovu pokazuju da je, bez obzira na osnivanje Sokola, prorežimskog jugoslavenskog društva u Korčuli, u koje se bilo poželjno upisati radi probitaka, Hrvatski sokol nastavio s radom zahvaljujući dobrotvornosti i požrtvovnosti hrvatskih domoljuba iz kruga Hrvatske seljačke stranke, u doba kada pojmom „hrvatsko“ nije smio biti korišten kao „plemensko“

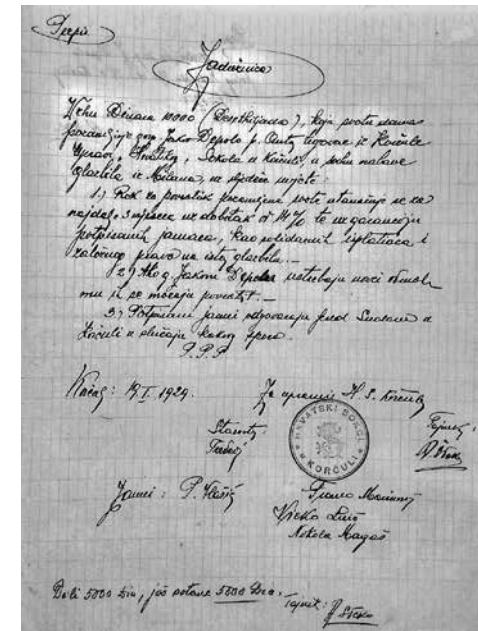
obilježje kako su ga nazivale srpske vlasti. Rad je zabranjen 6. siječnja 1929. godine.

Prema navedenim dokumentima predsjednik Hrvatskog sokola 1928-1929. godine bio je Marko Tvrdeić Spuga, tajnik Antun Šteka (Stecca), blagajnik Vicko Lujić. Članovi su bili: Konstantin Kalodjera, Petar Foretić pok. Vicka, Pavao Vlašić, Jure Visković, Rudolf Gatti, dr. Petar Cviličević, Jozip Podbovšek, Jakov Depolo svi iz Korčule i Antun Šale iz Žrnova.

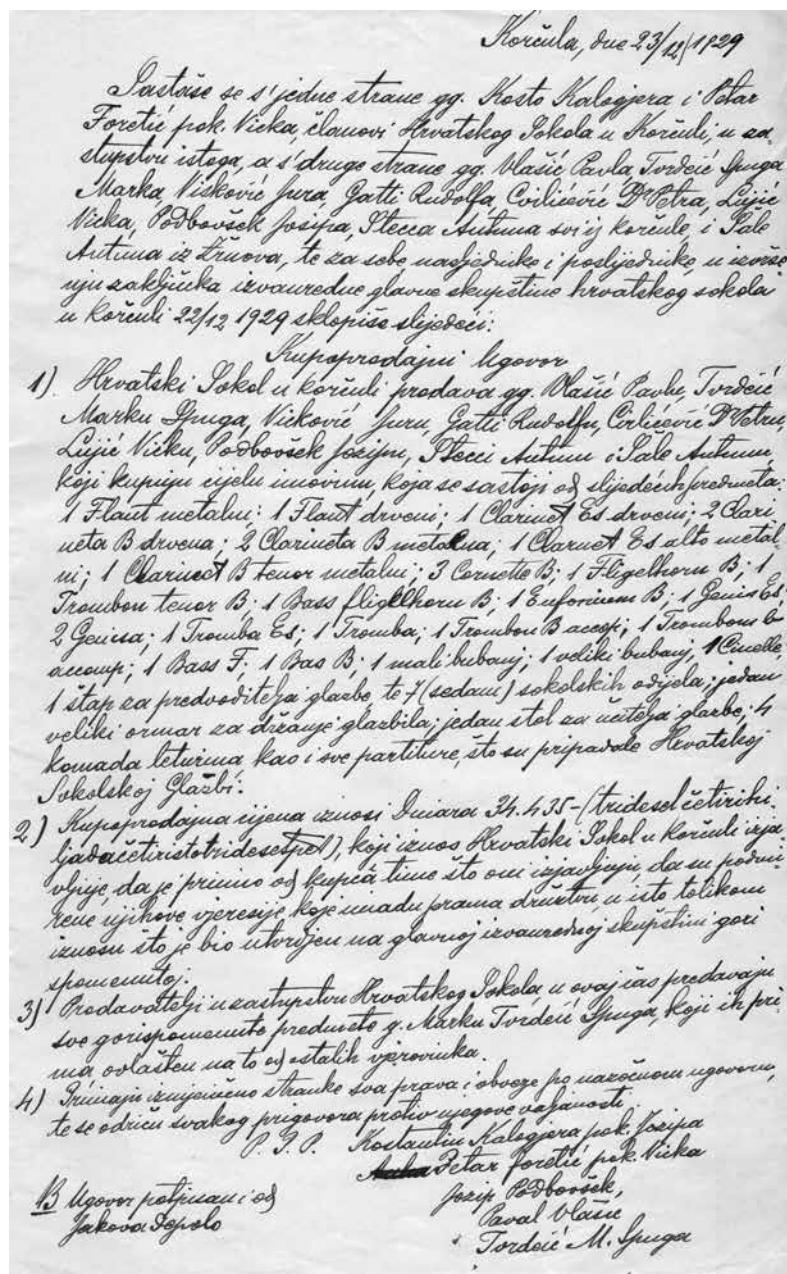
IZVORI I LITERATURA:

1. Pismohrana Marinović
2. Pismohrana L. R. Stecca
3. Pismohrana Gatti
4. Tonko Barčot: Prilozi iz povijesti sokolskog pokreta na Korčuli (1), Godišnjak grada Korčule 11, Korčula, 2006.
5. Tonko Barčot: Prilozi iz povijesti sokolskog pokreta na otoku Korčuli (2), Godišnjak grada Korčule, broj 12, Korčula 2007.
6. Franko Oreš: Otok Korčula u doba druge austrijske uprave, Naklada Bošković, 2007.
7. Alena Fazinić: Korčulanska spomenička i kulturna baština, Ogranak Matice hrvatske, Korčula, Korčula 2009.

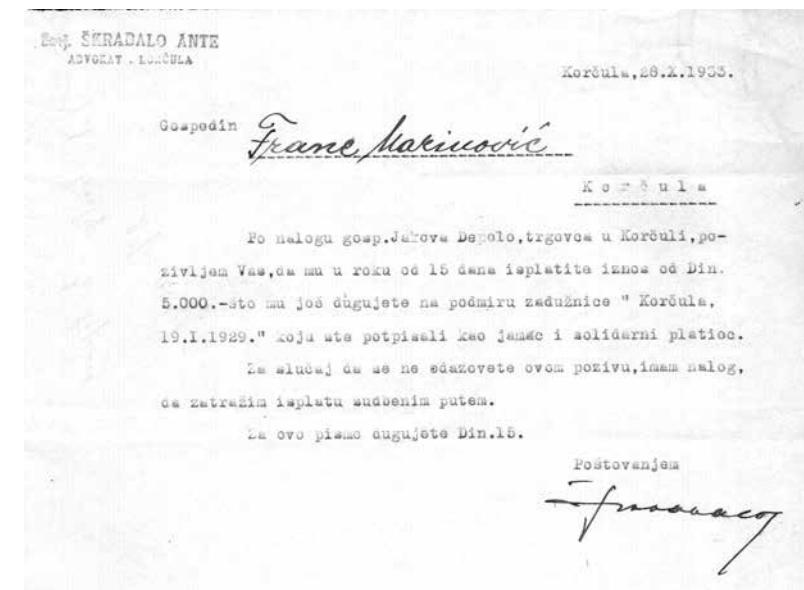
PRILOG:

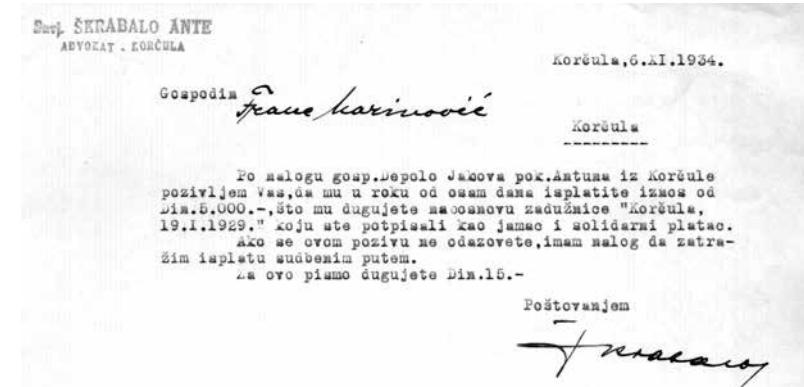
ZADUŽNICA Korčula 19.I.1929.

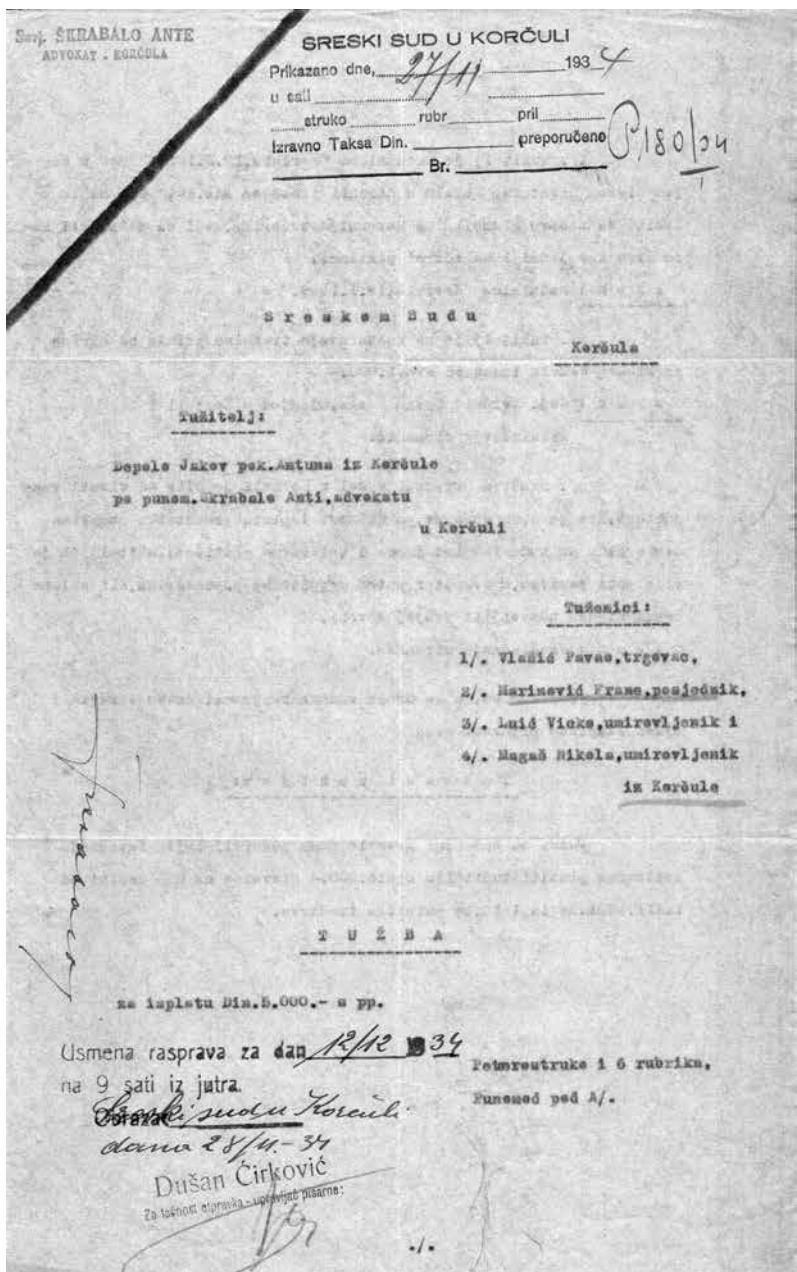
Kupoprodajni ugovor

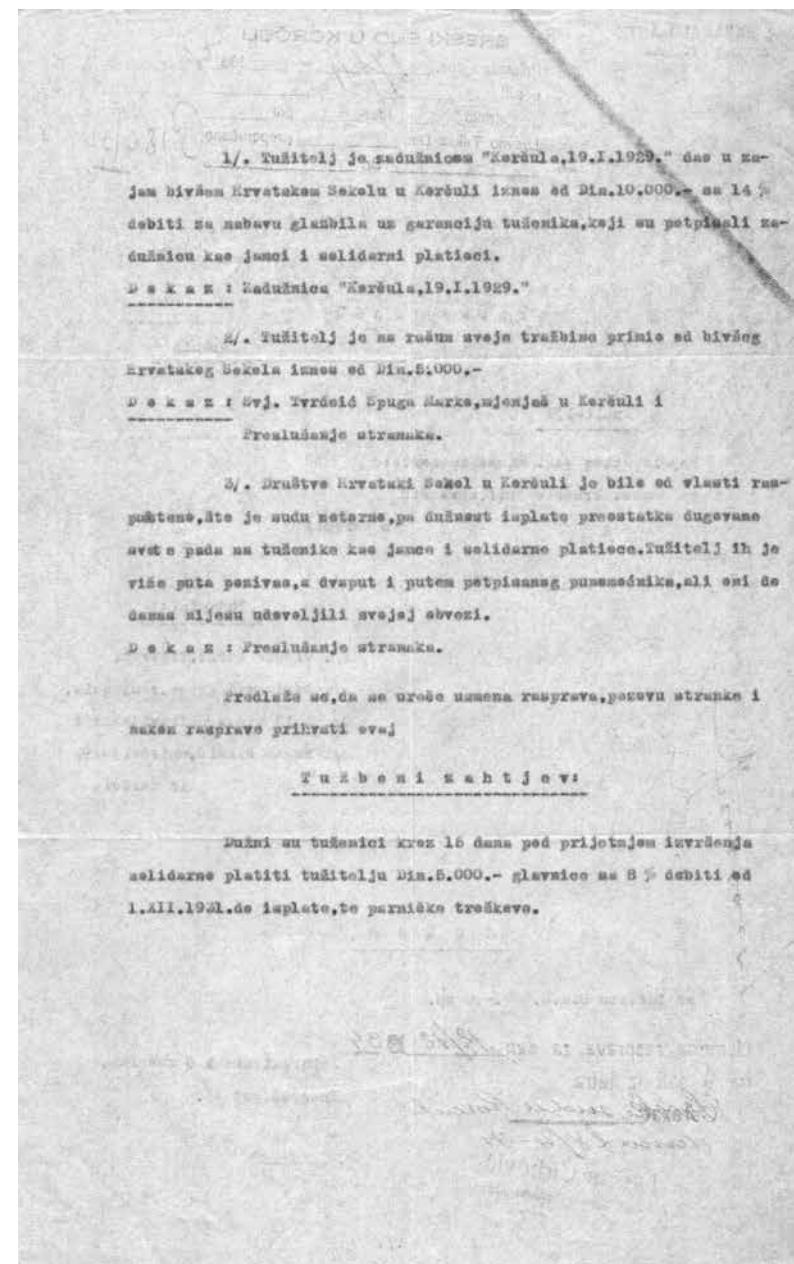
Poziv za isplatu od 28.X.1933.

Poziv za isplatu 6.XI.1934.

Tužba od 27.XI.1934

Druga stranica tužbe

Nº uredjeno. Kao pisaniem izjavi Depolo od 31/12/1934

- 1) U koliko se sada gospodarstvo ne potrebuje od dana 19/12/1929
kao što je u tučki istice, već od dana 15/5/1928 godine, i
to ne za višu od 10.000 već ako se u vremenu 4.000 dinara,
te prema izjavi bivšeg Blagajničke Lige, tučitelju Depolo
u više ugovrata uplaćeno oko 17.000 dinara.
Izakaz Blagajnički Dnevnik koji se nalazi kod Tonina Peška.
- 2) Pisaniem od 28/10/33 pojavio nas tučitelj putem advokata
uviđajući uplaćenog iznosa koji je priznat u tučenim
Vlašići u sporazumu sa ostalim jamčima upravljača Depola prepo-
njenog pisanom od 29/10/33 i pojavio ga da sogodi takođe obrazuju-
ći tučitelj uvećanje skorinu na pisanicu ugovori.
Izakaz Između pisanog koji se nalazi kod subčinulača Vlašića.
- 3) Kako je isplaćivo Blagajnički Lige Antoniješević učva?
- 4) Kao sadržaj pogodbe od 23/12/1929 u kojoj je učinjeno takav je
tučitelj Depolo. Rama toul sadržaju su uvećane protiv
meni i Magas je učinil tučbu jer svu ligu u ugovoru spune
učita preuzeće isplaćatu država.
- 5) Glæbila učeta u salog od Depola, Tordića i drug. a o če
meni joj ne bio obavijesec.
- 6) Šta protuđuje kredita (obnovu ugovora) ja sam bio ka-
zijem.

Izakaz Razumev spisi pod oznakom Nrs 21/31 ovog suda.

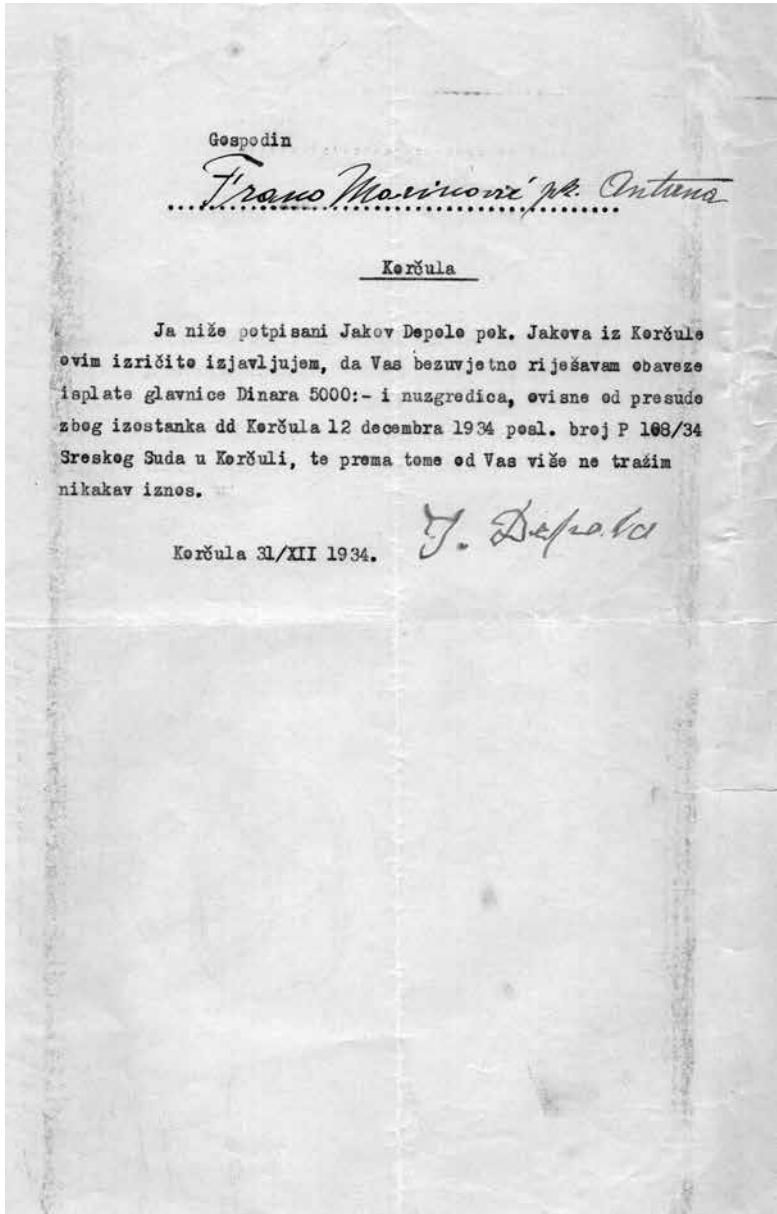
- 7) 27/12 u Savlu Vlašića u vremenu govori Matanović, Tonji priče
kao kako da je Lombardat daleku 200 a Skrabalo 800
- 8) 28/12 bio u Ljubiću izjutro da leže se, on predružiće prisutnu. Da je
prije govornih Stelčića kamo je magas i Matan te ovaj mu rekao,
da se ne predruži, a meni rekao mi bude, dok Vlašić takođe, da
se neće predružiti.

Odgovor na tužbu

13/12/34 izjutro klici 13 1/2 sati za objed pojavci od Vlašića u
čar nižnjem Tordići, pričutni, Vlašić, Pero Čebićević,
Tordić i Pašići, saopšili mi, da nas je Stenica zatvorio u
člancu.

- 13/12 izjutra na krovučevu tig Lujici razgovarjao, kauje
se predružio i Lujic. Poje toga ugovorio protuđje, da dođe
u 6 satih večer kod advokata P. Kirovića radi dogovora
odnosno sačuvanja predloga za povrat u paravoj stanju.
2. Tonji priznaje ugovor izjavi mi, da je tučitelj Depolo učinio
Skrabala da paravna legje se učinio učetnički fokanik Vlašić Živo.
- 13/12 U večer ja i Vlašić bili na dogovoru kod Advokata P. Kirovića,
i prije početku đelovanja ugovora od 23/12/1929. U tom
ugovoru Marko Tordić je dobio vlastitu učetnicu tučitelja Šekova
Depolo jer svjetestom da je u samu original učetnički
izvarene skupštine od 27/12/29 Depolo supotpisao.
- 14/12 U večer oko 5 1/2 sati u kamelariji Vlašić izjavio mi kadam,
da tučitelj protuđje, da se meni i u Magas učijeće učetnički
isplaću odnosno, da ostali zanimljiviči taj ugovor u tig učet
sebe preuzimaju.
- 19/12 u 9 satih izjutra kod Pavla, da su odgodili ugovor da do 31
tak.
- 20/12 Magas izjutro ~~za~~ ugovorio Stelčiću u vremenu ovog.
Potom izjavio pravac, da se sljedno postavljuće pravimo tijekom
jednog radnog dana ugovor na novi obveznik. Međutim
saopšio Magas večer predje blagoslov na plakati u učetnosti
učegove žene.

Druga stranica Odgovora na tužbu

Oslobađanje obveze od 31.XII.1934.

Glazbenici fanfara sjede na podu,
prvi s lijeva Franjo MarinovićPrvi lijevo stoji Rudolf Gatti sa bubenjem (tambur),
zadnji u redu stoji Antun Marinović sa tronbonom.

Foto L. R. Stecca

Iskaznica Franje Marinovića, pok. Antuna iz
1926., predsjednika HSS-a Korčula

MUSIC OF THE CROATIAN FALCON SOCIETY IN KORČULA IN 1929

ABSTRACT

In 1928, the Croatian Falcon Society bought musical instruments in Milan thanks to a debenture from Jakov Depolo for 10,000 dinars. In December 1929, the work of the Croatian Falcon was banned, forcing the Society to sell its musical instruments and other inventory worth 34,435 dinars to creditors and thus settles their claims. Jakov Depolo was paid half of the promissory note, so he sued Fran Marinović as a guarantor for the remaining debt. By a court decision in 1934, Frano Marinović was released from the debt.

KEY WORDS: *Croatian Falcon Society, Korčula, purchase of musical instruments in 1928, debenture of Jakov Depolo, sale of musical instruments, debt repayment, court case, dissolution of Croatian Falcon in 1929.*